



Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2023, gehouden op donderdag 30 maart 2023 jl. en georganiseerd door NHL Stenden Hogeschool). Bij elkaar bijna 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op donderdag 27 maart 2025 in Zwolle en wordt dan georganiseerd door Hogeschool Windesheim. Kijk op www.nioc2025.nl voor meer informatie.

Wil je op de hoogte blijven van de ontwikkeling rond Stichting NIOC en de NIOC kennisbank, schrijf je dan in op de nieuwsbrief via

www.nioc.nl/nioc-kennisbank/aanmelden-nieuwsbrief

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.



Onderwijs over Verpleegkundige Informatica

William Goossen

Sector Gezondheidszorg, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden

Inleiding

In deze presentatie wordt aangegeven welke leerinhouden verpleegkundige informatica geïntegreerd kunnen worden in de curricula van de Hogere Beroeps Opleiding Verpleegkundige en de Leraren Opleiding Verpleegkunde tweede graad.

Niveaus in verpleegkundige informatica

De ontwikkeling van cursussen verpleegkundige informatica dient te worden afgestemd op de doelgroep en gerelateerd aan de specifieke rollen in de verpleegkundige beroepsuitoefening.

Goossen (1990) typeerde dit als volgt:

- Niveau 00 - basis informatica
- Niveau 01 - verpleegkundige praktijk
- Niveau 02 - verpleegkundig management, onderwijs en research
- Niveau 03 - verpleegkundig informatica specialist
- Niveau 04 - verpleegkundige informatica wetenschapper.

Voor de niveaus 00, 01 en 02 (alleen onderwijs), worden hierna enkele richtlijnen gegeven, gebaseerd op de aanbevelingen van de International Medical Informatics Association (Peterson, 1988) en eerdere publikaties (Goossen, 1990; Goossen en Hannah, 1991; Goossen en Jeuring, 1991).

Basisinformatica voor verpleegkundigen

Deze omvat bijvoorbeeld:

- kennis over de computer, begrippen, historie, informatisering in de samenleving en de gevolgen ervan
- vaardigheden in het gebruik van besturingssystemen en netwerken en applicaties als tekstverwerkers, databestanden, rekenprogramma's, etcetera.

Dit zou op termijn in de vooropleiding moeten zijn aangebracht. Volgens Schwirian (1989) moeten we voorzichtig zijn met aan te nemen dat de huidige instroom hierover beschikt. De 'basis cursus' is ook bij verpleegkunde nodig als deficiëntie cursus.

Gezondheidszorg informatica en Verpleegkundige informatica

In de Nederlandse gezondheidszorg en de verpleegkundige beroepsuitoefening wordt meer en meer gebruik gemaakt van geautomatiseerde informatiesystemen. In het verpleegkundig onderwijs voor alle beroepsrollen dient daarom aandacht besteed te worden aan:

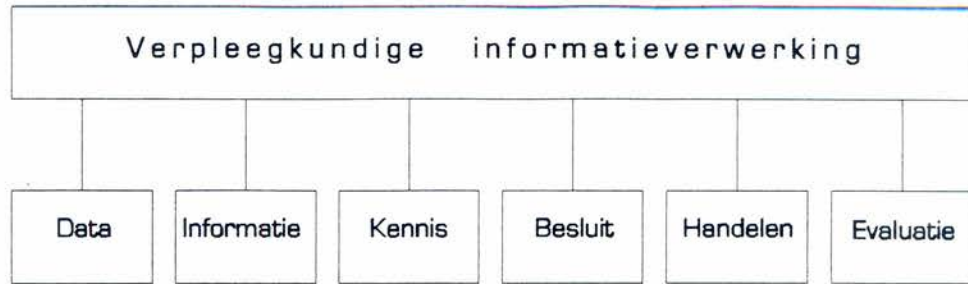
- Ziekenhuis Informatie Systemen en varianten in andere sectoren van de gezondheidszorg
- toepassingen van informatica voor medisch onderzoek, bewaking en behandeling
- Verpleegkundige Informatie Systemen
- EDI in de gezondheidszorg
- privacy en beveiliging
- de ontwikkeling van informatiesystemen en informatiebeleid in de gezondheidszorg
- de rol die de verpleegkundige dient te vervullen, onder andere het beïnvloeden van informatiebeleid en systeemontwikkeling.

Op dit moment zijn diverse computerprogramma's en leerboeken beschikbaar, die geschikt zijn voor het verpleegkundig beroepsonderwijs.

Verpleegkundige informatiekunde

Epping en Goossen (1991) bevelen aan ook verpleegkundige informatiekunde op te nemen in cursussen verpleegkundige informatica. Hierin wordt het accent gelegd op de analyse van informatieverwerkende processen van verpleegkundigen en de rol van kennis en besluitvorming daarbij.

Onderstaand model biedt hiervoor een kader.



Figuur 1 Model van de verpleegkundige informatiekunde

Wenselijke onderwerpen zijn:

- minimale verpleegkundige gegevens, nodig voor de zorg aan de individuele patiënt, maar ook voor landelijk beleid
- de context waarbinnen gegevens informatie worden, met name de aandacht voor de gehele mens in de zorg komt hier naar voren
- formaliseren en standaardiseren van verpleegkundige kennis
- besluitvorming over de te verlenen zorg, bijvoorbeeld ook middels gebruik van "decision support" systemen en kennissystemen
- de invloed van het gebruik van geautomatiseerde systemen op (de effectiviteit van) het verpleegkundig handelen.

Bij deze onderwerpen kan voorlopig gesteld worden dat voor niveau 01 uit elke onderdeel een onderwerp exemplarisch behandeld kan worden. Voor niveau 02 en hoger dienen meerdere relevante ontwikkelingen aan bod te komen.

Hogere niveaus, Leraren Verpleegkunde

Daar leraren verpleegkunde op niveau 02 functioneren wordt van hen meer kennis verwacht; zij moeten in staat zijn de eerder genoemde onderwerpen te onderwijzen en hiervoor cursussen te ontwikkelen.

Daarnaast is het van belang dat zij geschoold worden in gebruik van de computer in het onderwijs:

- maken van onderwijs materialen met de computer
- geautomatiseerde verwerking van toetsen en studievolsystemen
- evalueren en eventueel aanpassen van programmatuur voor de verpleegkundige informatica cursus
- evalueren en gebruik van Computer Ondersteund Onderwijs (COO) programmatuur voor lessen verpleegkunde
- het ontwerpen van cursussen verpleegkunde waar COO een van de werkvormen is.

Op de gewenste extra onderwerpen voor de overige genoemde niveaus en beroepsrollen kan hier niet verder worden ingegaan.

Slot

In deze presentatie is ingegaan op wenselijke leerinhouden verpleegkundige informatica voor diverse beroepsopleidingen tot verpleegkundige. De inhouden dienen gekoppeld te zijn aan de doelgroep, waarvoor een niveau typering werd gegeven.

Het verdient aanbeveling ook verpleegkundige informatiekunde op te nemen in de verpleegkundige opleidingen.